

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

SADRŽAJ:

I. TEMELJNE ODREDBE	2
II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA	4
II.1. OSNOVNE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA	5
a) Građevinske mjere zaštite od požara	5
Izlaz i izlazni putovi	5
Otvori u zidovima	6
Zidovi , stupovi i stropovi	6
Pokrovi i krovništa	7
b) Mjere zaštite od požara na el. instalacijama i uređajima	7
c) Mjere zaštite od požara na gromobranskim instalacijama	8
d) Mjere zaštite od požara na inst. grijanja i ventilacije	9
II.2. OSTALE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA	10
SKLADIŠTENJE I ČUVANJE ZAPALJIVIH TEKUĆINA	10
ZBRINJAVANJE ZAPALJIVOG OTPADA	10
OZNAKE ZABRANE, UPOZORENJA, OBAVIJESTI i UPUTE	10
PROMETNICE, VATROGASNI PRISTUPI I PRILAZI	10
ODRŽAVANJE OPREME I SREDSTAVA ZA DOJAVU požara	11
Vatrogasni aparati	11
Hidrantska mreža	12
Sustav za dojavu požara	13
MJERE ZAŠTITE U RADNIM PROSTORIJAMA I PROSTORA	13
Uredske prostorije i laboratoriji	13
Motorna vozila	14
III. UPOZNAVANJE RADNIKA S OPASNOSTIMA OD POŽARA	15
IV. RADNICI ZADUŽENI ZA PROVEDBU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA	16
V. OBVEZE RADNIKA ZA PROVEDBU MJERA I ODGOVORNOSTI ZBOG NEPRIMJENE PROPISANIH ILI NAREĐENIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA .	18
Obveze rukovoditelja	18
Obveze radnika u provedbi mjera zaštite od požara	19
Odgovornost zbog neprimjene propisanih i naređenih mjera ZOP	19
VI. DUŽNOSTI RADNIKA U SLUČAJU NASTANKA POŽARA	21
VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	23
VIII. PRIVICI	24
BROJ APARATA ZA GAŠENJE POŽARA (S OBZIROM NA POVRŠINU I POŽARNO OPTEREĆENJE)	
BROJ APARATA ZA GAŠENJE POŽARA PREMA VRSTAMA VOZILA	
PLAN REDOVITIH PREGLEDA APARATA ZA GAŠENJE POŽARA	
UPISNIK PERIODIČKOG PREGLEDA VATROGASNIH APARATA	
UPISNIK KONTROLNOG PREGLEDA VATROGASNIH APARATA	

PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA IZ ZAŠTITE OD POŽARA

Na temelju članka 9. Zakona o zaštiti od požara (NN 58/93, 33/05 i 107/07), a u svezi s člankom 5. Pravilnika o sadržaju općeg akta iz područja zaštite od požara (NN. 35/94), Upravno vijeće HRVATSKOG GEOLOŠKOG INSTITUTA (u daljnjem tekstu: Institut) iz Zagreba, Sachsova 2, na svojoj 7. sjednici održanoj dana 14. veljače 2008. godine donosi slijedeći:

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom razrađuju se pojedine odredbe Zakona o zaštiti od požara (u tekstu koji slijedi – Zakon), propisa donesenih na temelju Zakona, kao i drugih zakona i propisa čijim se pojedinim odredbama uređuju pitanja od značaja za sprječavanje požara, gubitak ili oštećenje sredstava za rad te zaštita života i zdravlja ljudi.

Članak 2.

Ovim Pravilnikom uređuje se:

1. mjere zaštite od požara kojima se otklanja ili smanjuje opasnost od nastajanja požara
2. ustrojstvo i način obavljanja unutarnje kontrole glede provedbe mjera zaštite od požara te ovlaštenja i dužnosti radnika koji obavljaju tu kontrolu.
3. način upoznavanja radnika prilikom stupanja na rad ili rasporeda s jednog radnog mjesta na drugo, o opasnostima od požara na tom radnom mjestu, kao i način obuke radnika glede mjera zaštite od požara i rukovanja opremom i sredstvima za gašenje požara te vođenje evidencije o tom;
4. radnike zadužene za održavanje u ispravnom stanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara;
5. obveze rukovoditelja i drugih radnika za provedbu mjera zaštite od požara i odgovornosti zbog nepridržavanja propisanih ili naređenih mjera zaštite od požara;
6. dužnosti radnika u slučaju nastanka požara;
7. prijelazne i završne odredbe;

Članak 3.

Sastavni dio ovog Pravilnika su:

- rješenje o razvrstavanju HRVATSKOG GEOLOŠKOG INSTITUTA (u tekstu koji slijedi -) u IV kategoriju ugroženosti od požara.
- plan i program osposobljavanja radnika iz zaštite od požara.
- popis i raspored vatrogasnih aparata.
- popis evidencija iz područja zaštite od požara.

Članak 4.

Projektna dokumentacija, razne analize, nalazi, mišljenja, uvjerenja i svjedodžbe, upisnici i druge isprave iz područja zaštite od požara pohranjuju se u zbirku isprava.

Isprave iz stavka 1. Ovog članka pohranjuju se i čuvaju kod odgovorne osobe za zaštitu od požara.

Članak 5.

Sustav zaštite od požara i tehnološke eksplozije obuhvaća norme ponašanja radnika i trećih osoba za vrijeme rada, kretanja i i zadržavanja u građevinama i na prostoru Instituta, kao i tehničke normative, norme i upute u svezi građevina, građevinskih dijelova i sredstava rada.

Zaštita od požara obuhvaća skup mjera i radnji, normativne, upravne, organizacijske, tehničke i obrazovne naravi utvrđene Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinice lokalne uprave i samouprave i ovim Pravilnikom, čijim se izborom i primjenom postiže veći stupanj zaštite od požara.

Članak 6.

Svaki radnik dužan je provoditi mjere zaštite od požara na svom radnom mjestu na način kako je utvrđeno Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela lokalne uprave i samouprave, ovim Pravilnikom i drugim posebnim uputama, upozorenjima i/ili zabranama.

Obveza provođenja mjera zaštite od požara utvrđene stavkom 1. ovog članka odnose se na sve osobe koje se po bilo kojoj osnovi nalaze na radu u Institutu radi privremenog ili povremenog obavljanja posla, te radi obavljanja posla po posebnom ugovoru.

Radnici drugih poduzeća, koji obavljaju određene poslove za Institut u prostorijama i prostorima Instituta, dužni su provoditi mjere zaštite od požara prilikom obavljanja tih radnji i držati se naredbi i naputaka odgovorne osobe za zaštitu od požara u Institutu.

Vanjski izvođač radova (pri kojima postoji opasnost od požara ili eksplozije) dužan je imenovati odgovornu osobu za provođenje mjera zaštite od požara prije početka izvođenja radova. Ujedno je dužan ime te osobe navesti u zahtjevu za izdavanje dozvole za rad koju mu izdaje odgovorna osoba za zaštitu od požara Instituta (u tekstu koji slijedi: odgovorna osoba).

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 7.

U cilju otklanjanja uzroka nastajanja požara, spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom u građevinama, građevinskim dijelovima kao i na prostora oko njih, i ostalim prostorima razvrstanim u IV kategoriju ugroženosti, primjenjuju se mjere zaštite od požara koje se odnose na:

1. projektiranje i izvođenje radova na adaptaciji i/ili rekonstrukciji na postojećim građevinama i građevinskim dijelovima, odnosno projektiranje i izgradnju novih građevina i građevinskih dijelova, te ugradnju uređaja i opreme u njima;
2. izvođenje i održavanje instalacija (elektroinstalacija, gromobranskih, ventilacijskih, toplinskih, kanalizacijskih, vodovodnih) tako da ne predstavljaju opasnost od požara;
3. skladištenje i čuvanje zapaljivih tekućina i plinova u za to izgrađenim građevinama ili na prostorima;
4. određivanje mjesta i uvjeta za čuvanje otpadaka;
5. postavljanje propisanih upozorenja, uputa, informacija i oznaka zabrana (o pušenju, unošenju otvorene vatre, zabrani zavarivanja i sl.);
6. održavanje čistoće u građevinama i njihovim dijelovima, odnosno uklanjanje otpadaka i drugih zapaljivih tvari, na za to određena mjesta;

7. označavanje i održavanje ulaza, izlaza, prolaza i protupožarnih putova unutar građevina i prostora oko njih za prilaz, odnosno prolaz vatrogasnih vozila;
8. uporabu uređaja za grijanje i njihovo održavanje kao i druge mjere ovisno od postojećih opasnosti;
9. opskrbljenost građevina i građevinskih dijelova propisanom opremom i uređajima za gašenje i dojavu požara, te aparata za gašenje požara.

Članak 8.

Prilikom određivanja mjera zaštite od požara koriste se postojeći zakonski i tehnički propisi i mjere zaštite (osnovne mjere zaštite od požara), a ostale mjere zaštite od požara reguliraju se ovim Pravilnikom kojim se propisuju dodatne mjere zaštite.

Članak 9.

Pod osnovnim mjerama zaštite od požara, prema ovom Pravilniku, smatraju se građevinske mjere zaštite od požara, mjere zaštite od požara na električnim uređajima i instalacijama, mjere zaštite od požara na gromobranskim instalacijama, te mjere zaštite od požara na instalacijama ventilacije i grijanja.

II.1. OSNOVNE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

a) GRAĐEVINSKE MJERE ZAŠTITE

Članak 10.

Pod građevinskim mjerama zaštite od požara smatra se svaka građevinska aktivnost prilikom adaptacije, rekonstrukcije ili gradnje čiji je cilj:

- zaštita osoba koje se nalaze u građevini i građevinskim dijelovima
- zaštita drugih osoba koje se nalaze u njihovoj neposrednoj blizini
- sprečavanje širenja požara-lokaliziranje (prvenstveno izvan područja građevine i njenih dijelova)
- očuvanje vrijednosti i dobara u građevini
- očuvanje same građevine i njenih dijelova

Članak 11.

Građevinske mjere zaštite od požara treba provoditi prilikom adaptacije, rekonstrukcije ili gradnje nove građevine.

Članak 12.

Građevinske mjere zaštite od požara sastoje se i od pregleda stanja građevine i njenih dijelova, materijala i konstrukcije u određenim rokovima te izvođenje građevinskih radova po dokumentaciji za koju je dana suglasnost.

Građevinske konstrukcije se pregledavaju radi utvrđivanja stanja otpornosti protiv požara.

Izlazi, izlazni putovi i površine za kretanje

Članak 13.

Cjelokupan prostor za kretanje radnika a osobito evakuacijski putovi moraju uvijek biti slobodni i nazakrčeni.

Nagazna površina podova na izlazima i izlaznim putovima ne smije imati nikakvih mehaničkih oštećenja, napuknuća, te ne smije biti neravna, niti imati nagle promjene visina.

Članak 14.

Podne obloge kao i mobilni prekrivači (tepidi, tepisoni i sl.) moraju biti izrađeni od propisanih materijala i dobro učvršćeni za podlogu. Oštećeni dijelovi na njima ne smiju se krpati. Oštećeni dijelovi podnih obloga moraju se u cijelosti zamjeniti.

Članak 15.

Putovi evakuacije moraju biti izvedeni i smješteni tako da neovisno vode na otvoren siguran prostor dovoljno prostran da se osobama koje sudjeluju u evakuaciji omogući odmicanje od građevine te brzo i sigurno napuštanje tog prostora.

Najveća dužina puta evakuacije osoba do sigurnog prostora može iznositi 50 m u prizemnim i 30 m u katnim dijelovima građevine.

Dužina puta evakuacije može se odrediti i računski, koristeći pri tome horizontalnu brzinu kretanja osoba i vrijeme koje se smatra dovoljnim za udaljavanje do sigurnog prostora, te otpornost konstrukcije na požar.

Vrata na putovima evakuacije moraju biti izvedena tako da se mogu otvarati u smjeru evakuacije. Ta vrata moraju biti zakretna i izvedena od negorivog materijala.

Otvori u zidovima

Članak 16.

Sva vrata u građevini ili građevinskim dijelovima moraju se lako zatvarati i otvarati.

Sva vrata se moraju otvarati u smjeru izlaženja /evakuacije/, a na vratima se ne smije mijenjati smjer otvaranja niti se smiju privremeno ili stalno ukloniti.

Sva vrata u skladištima trebaju biti od negorivog materijala, a vrata između požarnih sektora moraju imati odgovarajuću vatrootpornost, ovisno o požarnom opterećenju u tim požarnim sektorima.

Vrata s automatskim otvaranjem i zatvaranjem moraju biti izvedena tako da u slučaju nestanka el. struje ostanu otvorena.

Članak 17.

Svi prozori predviđeni za otvaranje moraju se lako otvarati i zatvarati s poda /ventus uređaji i sl./.

Prozori kao nadsvijetla mogu se postavljati u pregradnim zidovima samo unutar požarnog sektora.

Zidovi , stupovi i stropovi

Članak 18.

Sve preinake na zidovima mogu se obavljati samo na temelju dobivene suglasnosti na tehničku dokumentaciju od inspekcije zaštite od požara kad se radi o rekonstrukciji ili gradnji nove građevine za koju treba građevna dozvola ili dozvola odgovorne osobe za zaštitu od požara za ostale slučajeve.

Oštećenja na zidovima /pukotine, otpadanje/ treba popraviti. Popravak se vrši materijalom istih protupožarnih karakteristika kao i postojeći.

Članak 19.

U prostorijama gdje može doći do razlijevanja zapaljivih tekućina ne smiju se postavljati pokrivači od gorivog materijala, a pod mora biti nepropustan /bez pukotina i oštećenja/.

Članak 20.

Svi podovi bez obzira na kakvu su međukatnu konstrukciju postavljeni ne smiju imati nezaštićene otvore. Svaki otvor ili oštećenja u podu radi izvođenja bilo kakvih radova mora se odmah dovesti u prijašnje stanje. Otvori za provođenje instalacija moraju biti zabrtvljeni vatrootpornim materijalom.

Pokrovi i krovšta

Članak 21.

Konstrukcija krovšta treba imati optimalnu otpornost protiv požara od najmanje 30 min. što se kod neotpornih konstrukcija postiže protupožarnim premazima.

B) MJERE ZAŠTITE OD POŽARA NA ELEKTRIČNIM INSTALACIJAMA I UREĐAJIMA

Članak 22.

U glavnom razvodnom ormaru kao i u razvodnim ormarićima u pojedinim prostorijama moraju biti postavljene jednopolne sheme električnih instalacija sa svim potrebnim podacima.

Članak 23.

Za isključenje električne energije nakon završenog rada ili u slučaju hitne potrebe /požar i sl./ moraju na odgovarajućim mjestima biti izvedene sklopke.

Sklopke iz stavka 1. ovog članka treba postaviti izvan zone opasnosti od požara i eksplozije.

Članak 24.

Zabranjeno je upotrebljavati krpane, neispravne ili predimenzionirane električne osigurače kao i postavljati provizorne električne instalacije.

Topljivi osigurači i automatske sklopke moraju biti tako dimenzionirani da se vodovi ne mogu pregrijavati.

Kraj svakog osigurača i sklopke moraju biti postavljene oznake kojem strujnom krugu pripada osigurač i sklopka.

Članak 25.

Izmjenu električnih osigurača ili druge poslove na el. instalacijama i uređajima mogu obavljati samo ovlašteni i osposobljeni električari.

Članak 26.

Razvodni ormari moraju biti tako izvedeni da odgovaraju uvjetima koji vladaju u pojedinim prostorijama gdje su postavljeni.

Članak 27.

Prostor oko razvodnih ormara mora uvijek biti slobodan. Razvodni ormari moraju biti zaključani kako bi se onemogućio pristup neovlaštenim osobama.

Ključevi ormara moraju se nalaziti kod odgovorne osobe, odnosno na za to određenom mjestu u prostoru kod glavnog razvodnog ormara.

Članak 28.

Električne instalacije i trošila moraju biti tako izvedeni i održavani da ne predstavljaju opasnost od požara.

Električne instalacije i uređaji moraju se stalno održavati sukladno vrijedećim normama i odredbama propisa za određene elektro uređaje i instalacije.

C) MJERE ZAŠTITE OD POŽARA NA GROMOBRANSKIM INSTALACIJAMA

Članak 29.

Na svim građevinama u kojima se obavlja djelatnost ili borave ljudi moraju biti postavljene gromobranske instalacije u skladu s tehničkim propisima o gromobranima.

Članak 30.

Gromobranska instalacija mora biti izvedena, održavana i postavljena tako da se spriječi svaka mogućnost nastanka požara zbog atmosferskog pražnjenja.

Članak 31.

O gromobranskim instalacijama mora postojati tehnička dokumentacija i mora se voditi revizijska knjiga gromobranskih instalacija.

Pregled gromobranskih instalacija tijekom upotrebe obavlja se:
- poslije svakog popravka

- nakon svakog udara groma u građevinu ili instalaciju
- u redovitim periodičkim razmacima od tri (3) godine

O svakom pregledu mora se sastaviti zapisnik u koji se unose sve vrijednosti dobivene pregledom i mjerenjem i iz njega se mora vidjeti da li je instalacija ispravna i koji su popravci eventualno potrebni na njoj.

D) MJERE ZAŠTITE NA UREĐAJIMA I INSTALACIJAMA VENTILACIJE I GRIJANJA

Članak 32.

Svi uređaji i instalacije ventilacije i zagrijavanja moraju biti izvedeni i održavani tako da ne postoji opasnost od nastanka požara.

Način zagrijavanja, vrsta grijaćih tijela i njihov smještaj moraju odgovarati namjeni prostorije.

U radnim i pomoćnim prostorijama ne smiju se upotrebljavati el. kuhala (rešoi), električne grijalice s otvorenim grijaćima, električni radijatori i drugi slični aparati i grijaća tijela, osim u za to posebno opremljenim prostorijama, te uz prethodno pribavljen pristanak odgovorne osobe za zaštitu od požara.

Zagrijavanje poslovnih i drugih pomoćnih prostorija treba provoditi priznatim uređajima za zagrijavanje prostorija.

Članak 33.

Na protupožarnim zidovima kroz koje prolaze ventilacijski ili klimatizacijski kanali moraju biti ugrađene protupožarne zaklopke odgovarajuće vatrootpornosti.

Protupožarne zaklopke koje su ugrađene u ventilacijske sustave moraju se uredno održavati, a najmanje jednom u dvije godine ispitivati njihova funkcionalnost.

II.2. OSTALE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

SKLADIŠTENJE I ČUVANJE ZAPALJIVIH TEKUĆINA

Članak 34.

U radnim prostorima (laboratorijima) u kojima se drže ili koriste zapaljive tekućine i drugi zapaljivi materijali zabranjeno je pušenje, upotreba otvorenog plamena, alata koji iskri, te držanje stvari koje su sklone samozapaljenju.

Članak 35.

Navedene stvari skladište se samo u originalnom pakiranju u posebnim ormarima koji su izgrađeni za tu svrhu, a prema propisima o skladištenju i držanju tih stvari.

Članak 36.

Upute i upozorenja na originalnoj ambalaži moraju biti prevedene na hrvatski jezik.

ZBRINJAVANJE ZAPALJIVOG OTPADA

Članak 37.

Otpadni (zapaljivi) materijal mora se nakon završetka rada iznijeti iz radnih i ostalih prostorija na za to određeno mjesto.

Članak 38.

Zabranjeno je odbacivati opuške cigareta ili šibice, osim u pepeljare ili sl.

OZNAKE ZABRANE, UPOZORENJA, OBAVIJESTI i UPUTE

Članak 39.

Na izlazima i izlaznim putovima namijenjenim za evakuaciju smjer izlaza mora biti vidljivo označen natpisom i strijelicom /standardnim simbolima/ tako da su vidljivi i danju i noću.

Osvjetljenje oznaka za evakuaciju može zamijeniti i izrada tih oznaka na fluorescentnoj podlozi.

Oznake zabrane, upozorenja i obavijesti moraju biti trajno postavljena na svim propisanim mjestima.

PROMETNICE, VATROGASNI PRISTUPI I PRILAZI

Članak 40.

Pristupne ceste i požarni putovi moraju biti stalno održavani u smislu sposobnosti za promet vozilima tako:

- da se čiste od snijega
- da se na njima ne obavljaju nikakvi građevinski radovi /prekop/ dok nije osiguran drugi pristup do građevina
- da nisu zakrčeni vozilima
- da su opskrbljeni odgovarajućom signalizacijom i znakovima.

Potrebno je osigurati slobodan prostor i omogućen pristup nadzemnim ili podzemnim hidrantima.

ODRŽAVANJE OPREME I SREDSTAVA ZA GAŠENJE I DOJAVU POŽARA

Članak 41.

U Institutu je postavljena ili izvedena slijedeća vatrogasna oprema i sredstva za gašenje i dojavu požara:

1. ručni vatrogasni aparati
2. stabilni sustav za gašenje požara vodom:

unutarnja i vanjska hidrantska mreža
3. vatrodojavni sustav

Vatrogasni aparati

Članak 42.

1. Aparati za gašenje požara moraju biti postavljeni na vidljivim i lako dostupnim mjestima, a u blizini mogućeg izbijanja požara (za prijenosne aparate ručka za nošenje ne smije biti na visini većoj od 1,5 metara).

2. Aparati moraju biti zaštićeni od naročito niskih i visokih temperatura, računajući optimalno djelovanje aparata na prah od -20 do +60°C, a aparat na ugljični dioksid od -20 do +43°C.

3. Mora se voditi slijedeća evidencija o aparatima za gašenje požara: podaci o razmještaju, održavanju, tipu, tvorničkom broju, datumu pregleda, nazivu servisera, te o uočenim nedostacima i njihovom otklanjanju.

4. Uočene nedostatke korisnik je obvezan odmah ukloniti sam, a ako su nedostaci takvi da ih ne može sam ukloniti, mora ih se odmah ukloniti putem ovlaštenog servisera.

5. Mjesto postavljanja aparata za gašenje požara u prostorijama čija površina je veća od 50 m², mora se označiti naljepnicom najmanjih dimenzija 150 x 150 mm, s oznakom aparata za gašenje požara.

6. Radnje i rokovi održavanja aparata:

Održavanje aparata za gašenje požara obuhvaća redoviti pregled, periodički pregled i kontrolno ispitivanje.

a) Svakodnevno se mora provjeriti jesu li aparati na vidljivim mjestima i nadohvat ruke (obavlja neposredni rukovoditelj).

b) Redoviti pregled obavlja se svaka 3 mjeseca, a njime se utvrđuje uočljivost i dostupnost aparatu, opće stanje i kompletnost aparata te stanje plombe na zatvaraču (uklanjanje nedostataka obavlja korisnik ili serviser).

c) Periodički pregled mora se obaviti najmanje jednom u godinu dana, a obavlja ga ovlašteni serviser aparata za gašenje požara.

d) Kontrolno ispitivanje aparata za gašenje požara mora se obaviti najmanje svake pete godine za aparate mlađe od 15 godina, a obavlja ga ovlašteni serviser.

7. Vrsta, količine i razmještaj aparata u građevinama mora biti u skladu s klasom požara koji može nastati u građevini i proračunom požarnog opterećenja građevine (Narodne novine br. 35/94 i 103/96).

Članak 43.

O pregledima i ispitivanjima vatrogasnih aparata vode se upisnici. Upisnike vodi i o rokovima brine osoba zadužena za poslove zaštite od požara.

Stabilni sustavi za gašenje požara vodom (hidrantska mreža)

Članak 44.

1. Funkcionalno ispitivanje hidrantske mreže provodi se svake godine od strane ovlaštene pravne osobe
2. Kontrolni podliježu i tlačne cijevi u hidrantskim ormarima, koje se moraju tlačno ispitati temeljem članka 40. Pravilnika o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara.
3. Kada se kontrolom ili ispitivanjem utvrdi neispravnost stabilnog sustava, nedostatak se mora odmah ukloniti.
4. Zidni hidranti moraju biti opremljeni svaki s 15 m tlačne cijevi sa spojnicama, te mlaznicom sa zatvaračem.
5. Nakon upotrebe hidranata, tlačne se cijevi moraju dobro osušiti i namotati na nosače.
6. Prostor oko zidnih hidranata mora se održavati slobodan, a vanjski hidranti moraju se u zimsko doba čistiti od snijega.
7. Projekt stabilnih sustava za gašenje vodom (ovjeren od nadležne inspekcije) i ostala dokumentacija (zapisnici, uvjerenja i sl.) mora se nalaziti kod radnika zaduženog za poslove zaštite od požara.

Sustav za dojavu požara

Članak 45.

1. Ispitivanje sustava za dojavu obavlja ovlašteno poduzeće registrirano za te poslove koje ima ovlaštenje Ministarstva unutarnjih poslova.
2. U skladu s rokovima utvrđenim Zakonom ispitivanje ispravnosti sustava za dojavu požara obavlja se - **najmanje jednom u godini dana.**
3. Za vrijeme ispitivanja ispravnosti sustava za dojavu požara vodi se zapisnik u koji se unose sve radnje koje se obavljaju tijekom ispitivanja. Na kraju zapisnika daje se zaključak o ispravnosti sustava.
4. Radnik zadužen za poslove zaštite od požara o izvršenim ispitivanjima vodi upisnik u koji se upisuje kada je provjera izvršena, tko ju je obavio i što je provjerom utvrđeno. Izgled obrasca upisnika sastavni je dio ovog Pravilnika.

MJERE ZAŠTITE OD POŽARA U RADNIM PROSTORIJAMA I PROSTORIMA

Uredske prostorije i laboratoriji

Članak 46.

1. Zabranjuje se sljedeće:
  - čišćenje uredske tehnike ili drugih predmeta lakozapaljivim tekućinama,
  - uporaba električnih grijalica s otvorenim žarnim elementima,
  - uporaba krpanih i premoštenih rastalnih uložaka električnih osigurača,
  - preopterećenje pojedinih strujnih krugova električnih instalacija,

- odbacivanje šibica i opušaka cigareta u košare za smeće,
- uporaba oštećenih priključnih kabela i višestrukih prijenosnih priključnica,
- uporaba neispravnih plinskih i električnih kuhala. (električno kuhalo mora biti postavljeno na vatrosigurnoj podlozi i udaljeno od upaljivih predmeta najmanje 1 m).

2. Kod svih telefona s izravnim linijama na vidljivom mjestu mora biti ispisan broj telefona 93 za dojavu požara Profesionalnoj vatrogasnoj postrojbi.

3. Za dodatno zagrijavanje prostorija mogu se koristiti samo električne grijalice s termostatom, električni radijatori ili klima uređaji.

4. U prostorijama nije dozvoljeno pušenje, osim u za te svrhe predviđenim prostorima. Takva mjesta moraju biti označena natpisom "mjesto za pušenje" i tu moraju biti postavljene pepeljare, kako bi se spriječilo odbacivanje opušaka po podu ili u košare za smeće.

5. Po završenom radu u svim prostorijama moraju se provoditi mjere zaštite od požara, a osobito:

- isključiti sve električne uređaje i aparate,
- smeće iz prostorije odnijeti na prostor određen za odlaganje istog,
- zatvoriti prozore i vrata prostorija.

Motorna vozila (službena vozila u vlasništvu poslodavca)

Članak 47.

1. U promet se smiju stavljati samo tehnički ispravna vozila (osobito u odnosu na zaštitu od požara).

2. Svako motorno vozilo mora biti opremljeno ručnim aparatom za gašenje požara prahom (vidi privitak br. 2).

3. Vozač motornog vozila mora voditi brigu o redovitom pregledu ispravnosti aparata za gašenje požara, u rokovima određenim ovim Pravilnikom.

4. U vozilima se zabranjuje slijedeće:

- pranje i čišćenje dijelova vozila lakozapaljivim tekućinama,
- smještanje i prijevoz posuda sa zapaljivim tekućinama ili butan boce vozilima,
- izvođenje provizornih električnih instalacija na vozilu.

III. UPOZNAVANJE RADNIKA S OPASNOSTIMA IZ ZAŠTITE OD POŽARA

Osposobljavanje radnika

Članak 48.

Svaki radnik prije rasporeda na radno mjesto mora proći osnovno osposobljavanje u trajanju od minimalno 8 školskih sati na način i po programu utvrđenom Pravilnikom o programu i načinu

osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom /Narodne novine br. 61/94/.

Osposobljavanje radnika povjerava se onoj pravnoj osobi koja ispunjava uvjete za osposobljavanje radnika i koja ima suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje tih poslova.

Upoznavanje radnika s opasnostima na radnom mjestu

Članak 49.

Svakog radnika koji prvi put dolazi na radno mjesto, neposredni rukovoditelj dužan je upoznati s opasnostima glede nastanka požara i eksplozije na tom radnom mjestu i njegovoj okolini te poduzimanju mjera zaštite.

Nakon završenog upoznavanja radnika, izdaje mu se pisani naputak o opasnostima i mjerama zaštite od požara i eksplozije kojih se mora držati tijekom rada.

U slučaju kada se radnik premješta s jednog radnog mjesta na drugo radno mjesto na kojemu su opasnosti i mjere zaštite od požara različite od prethodnog, o neposrednim opasnostima i mjerama zaštite od požara koje mora provoditi na tom novom radnom mjestu dužan ga je upoznati neposredni rukovoditelj.

Članak 50.

Radnici koji tijekom jedne radne smjene ili tijekom određenog vremenskog razdoblja redovito ili povremeno obavljaju više različitih poslova moraju za te poslove biti osposobljeni i od neposrednog rukovoditelja upoznati sa svim opasnostima i mjerama zaštite od požara na tim poslovima.

IV. RADNICI ZADUŽENI ZA PROVEDBU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Radnik zadužen za obavljanje poslova zaštite od požara

Članak 51.

U skladu s obvezom iz članka 7. stavak 4. Zakona o zaštiti od požara Ravnatelj Instituta imenuje radnika zaduženog za poslove zaštite od požara (u tekstu koji slijedi – odgovorna osoba).

Članak 52.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara je glavni organizator i nositelj cjelokupnih poslova iz područja zaštite od požara i tehnoloških eksplozija na svim građevinama, građevinskim dijelovima i prostoru u vlasništvu Instituta te na svim radnim mjestima.

U cilju unapređenja zaštite od požara u Institutu, odgovorna osoba savjetuje Ravnatelja i njegove pomoćnike glede potrebitih financijskih ulaganja radi provedbe mjera zaštite od požara propisanih zakonom, podzakonskim aktima, prihvaćenih pravilima tehničke prakse u cilju povećanja sigurnosti.

Članak 53.

Odgovorna osoba pri obavljanju kontrole i nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara i eksplozija, neposredno priopćava rezultate Ravnatelju.

Kada odgovorna osoba pristupa izradi složenijih rješenja s područja zaštite od požara, može koristiti sve stručne službe i kadrove u Institutu.

Odgovorna osoba surađuje s drugim poduzećima, institucijama, profesionalnom vatrogasnom postrojbom i nadležnom inspekcijom zaštite od požara radi poboljšanja zaštite od požara u Institutu.

Članak 54.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara obavlja slijedeće poslove:

- kontrolu primjene propisa iz područja zaštite od požara na projektu za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih građevina te nabavku opreme i sredstava za rad;
- kontrolu provedbe internih pravilnika i općih akata te uputa za siguran rad sa stajališta zaštite od požara;
- kontrolu rada vanjskih izvođača radova, te izdavanje potrebnih dozvola za rad s otvorenim plamenom u ugroženim prostorima;
- kontrolu osposobljenosti i uvježbanosti radnika u rukovanju sredstvima za gašenje požara;
- daje odobrenje za vrstu opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara koje nabavlja nabavna služba;
- prati primjenu propisa i normi iz područja zaštite od požara te sudjeluje u izradi novih ili predlaganju promjena postojećih;
- vodi brigu o servisiranju i ispitivanju uređaja i sredstava za gašenje požara.

Kontrola ispravnosti opreme za gašenje požara

Članak 55.

Odgovorna osoba obavlja redovitu periodičku kontrolu ispravnosti opreme i sredstava za gašenje požara u poslovnicama na području grada Zagreba.

Neposredni rukovoditelji (voditelji izdvojenih poslovnica) obavljaju redovitu periodičku kontrolu ispravnosti opreme i sredstava za gašenje požara u poslovnicama na izdvojenim lokacijama (izvan područja grada Zagreba – Split i Rijeka).

Moguće nedostatke utvrđene periodičkim kontrolama, navedene osobe dužne su prijaviti Ravnatelju, koji je dužan organizirati otklanjanje istih u najkraćem roku.

Nadzor nad provođenjem propisanih mjera zaštite od požara

Članak 56.

Odgovorna osoba dužna je kontrolirati radnike glede primjene mjera zaštite od požara i eksplozija tijekom procesa rada.

Neposredni rukovoditelji vrše nadzor nad radom radnika u pogledu provedbe mjera zaštite od požara.

Za utvrđene propuste, Ravnatelj ima pravo radnika udaljiti s radnog mjesta te protiv njega povesti stegovni postupak propisan drugim aktom.

**V. OBVEZE RADNIKA ZA PROVEDBU I
ODGOVORNOSTI ZBOG NEPRIMJENE PROPISANIH ILI NAREĐENIH MJERA
ZAŠTITE OD POŽARA**

Obveze neposrednih rukovoditelja

Članak 57.

Neposredni rukovoditelji, svaki u svom djelokrugu, /u daljnjem tekstu: rukovoditelj/ odgovorni su da se prije početka i za vrijeme obavljanja radnih zadataka provode mjere zaštite od požara i eksplozije.

Rukovoditelji su odgovorni za održavanje u ispravnom stanju opreme i sredstava za gašenje požara.

Članak 58.

Rukovoditelji obavljaju kontrolu i nadzor glede primjene propisanih i naređenih mjera zaštite od požara na radnim mjestima, u radnim prostorima građevine za koje je zadužen. O uočenim nedostacima obavještava se osoba odgovorna za provođenje zaštite od požara.

Rukovoditelji brinu o potrebi postavljanja odgovarajuće opreme i sredstava za gašenje požara kod novih radnih postupaka.

Za nesmetan pristup vatrogasnoj opremi i sredstvima za gašenje požara odgovoran je rukovoditelj.

Članak 59.

Posebne dužnosti rukovoditelja su:

- udaljiti svakog radnika koji pri obavljanju poslova ne provodi i ne primjenjuje mjere zaštite od požara;
- nakon završetka rada, prije odlaska iz radnih prostora, provjeriti jesu li poduzete potrebne mjere zaštite od požara;
- prekinuti rad na radnom mjestu ili radnom procesu, sredstvu rada i u radnoj okolini ako utvrdi da postoji izravna opasnost za nastanak i širenje požara ili se poslovi i radne operacije izvode na način suprotan pravilima zaštite od požara;
- u slučaju neizravne opasnosti nastanka požara s odgovornom osobom dogovoriti otklanjanje opasnosti odnosno nedostataka, ili ako se to ne može, dogovoriti će se o privremenom prekidu rada dok te opasnosti postoje;
- izvijestiti odgovornu osobu o svakom nastalom požaru ili mogućoj opasnosti za nastanak i širenje požara.

Obveze radnika u provedbi mjera zaštite od požara

Članak 60.

Dužnosti radnika u provedbi mjera zaštite od požara su:

- poduzimati, provoditi i držati se propisanih mjera zaštite od požara na radnom mjestu i u radnom prostoru;
- upoznati se s odredbama ovog Pravilnika prije stupanja na rad i samostalno obavljanje poslova na radnom mjestu;

- prije rasporeda na drugo radno mjesto upoznati se s propisanim i drugim mjerama zaštite od požara u svezi s novim poslovima na tom radnom mjestu;
- tijekom rada stalno pratiti i kontrolirati rad, funkcioniranje i ispravnost strojeva, uređaja, instalacija i drugih sredstava, u radnoj okolini i svaki kvar ili neispravnost, koja bi mogla biti uzrokom nastanka požara, odmah prijaviti nadležnom rukovoditelju;
- držati se oznaka upozorenja i naputaka za zaštitu od požara koje su postavljene na radnom mjestu i u radnom prostoru;
- pri obavljanju posla i rukovanju opasnim tvarima /zapaljive, korozivne, otrovne i sl./ , spriječiti njihovo prolijevanje, prosipanje i istjecanje po radnom prostoru;
- aktivno sudjelovati u gašenju požara na svim građevinama i njihovim dijelovima u Institutu;
- čuvati i pažljivo se odnositi prema opremi i sredstvima za gašenje požara, te prema oznakama upozorenja i znakova ovješanim i nalijepljenim za njihovu uporabu.

Odgovornost zbog neprimjene propisanih i naređenih mjera zaštite od požara

Članak 61.

Za neosiguravanje financijskih sredstava za provođenje Zakonom i podzakonskim aktima propisanih, te ovim Pravilnikom određenih mjera zaštite od požara i eksplozije odgovoran je Ravnatelj Instituta.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara i rukovoditelj, odgovorni su za posljedice koje proizlaze iz obavljanja poslova na radnim mjestima, a na kojima nisu poduzete Zakonom i podzakonskim aktima propisane, naređene ili priznate mjere zaštite od požara.

Za provedbe obveza iz područja zaštite od požara, postupak za utvrđivanje odgovornosti i izricanje mjera za rukovoditelja isti je kao za radnike na pojedinim radnim mjestima u djelokrugu njegove odgovornosti.

Članak 62.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara i rukovoditelj čine lakšu povredu radne obveze iz zaštite od požara i eksplozije u slučajevima neizvršavanja obveza koje su propisane za sve radnike i kada ne obavlja svoje posebne poslove iz područja zaštite od požara, pa zbog toga može nastati ili je nastala manja materijalna šteta na imovini.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara i rukovoditelj čine težu povredu obveza iz zaštite od požara u slučajevima neizvršavanja obveza iz zaštite od požara koje su propisane za sve radnike i kada ne obavlja svoje posebne poslove iz zaštite od požara, pa je zbog toga nastupila veća materijalna šteta za imovinu i tjelesne ozljede radnika.

Članak 63.

Lakše povrede radne obveze iz područja zaštite od požara su:

- nesudjelovati u gašenju požara i sprečavanju širenja požara ako su njime nastale manje materijalne štete;
- nemarno ili nesavjesno obavljati obveze u svezi sa zaštitom od požara, ako nije izazvan požar, ili je nastala manja materijalna šteta;
- ne prijaviti rukovoditelju ili odgovornoj osobi za zaštitu od požara pojavu koja može prouzročiti nastanak požara ili eksplozije;
- nemarno ili nesavjesno ponašati se prema opremi i sredstvima za gašenje požara;

- odbiti rad duži od radnog vremena u slučaju kada se to iz preventivnih razloga zaštite od požara zahtijeva.

Članak 64.

Teže povrede radne obveze iz područja zaštite od požara su:

- nesudjelovati u gašenju požara i sprečavanju nastanka širenja požara ako su nastale veće štete, odnosno ako su uzrokovane posljedice po zdravlje radnika;
- nemarno ili nesavjesno obavljati radne obveze iz zaštite od požara kojim postupkom je uzrokovan požar ili eksplozija pa je došlo do posljedica po radnike i imovinu;
- raditi na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara unatoč spoznaji da nisu osigurane mjere zaštite od požara, zbog čega je nastupila posljedica za život i zdravlje radnika i imovinu;
- neopravdano odbiti izvršiti pojedine odluke, instrukcije i naputke iz zaštite od požara koje su donijeli i naložili rukovoditelj ili odgovorna osoba zaštite od požara a zbog čega je došlo do požara s posljedicama po život i zdravlje radnika i imovine;
- odbiti rad duže od punog radnog vremena u slučaju nastanka i gašenja požara ili u slučaju spašavanja imovine nakon gašenja požara ako je time nastala opasnost za život i zdravlje radnika i imovine.

VI. DUŽNOSTI RADNIKA U SLUČAJU NASTANKA POŽARA

Članak 65.

Svaki radnik koji prvi uoči neposrednu opasnost od nastanka požara ili požar dužan je ukloniti opasnost odnosno ugasiti požar, ako to može bez opasnosti za sebe ili drugu osobu. Ako radnik to ne može učiniti sam, dužan je odmah obavijestiti ostale radnike i profesionalnu vatrogasnu postaju (odnosno ispostavu) radi početka akcije gašenja požara.

Prilikom dojave o nastalom požaru radnik treba dati ove podatke:

- ime i prezime i broj telefona s kojeg se javlja
- mjesto požara i najbliži pristup vozilima vatrogasaca
- da li je požar u građevini ili na otvorenom prostoru
- vrstu materijala koji gori /tekućina, plin, drvo, plastika.../
- da li u požaru ima ozlijeđenih

Članak 66.

Prije napuštanja radne prostorije i početka gašenja požara svaki radnik na svom radnom mjestu mora:

- isključiti električnu struju;
- zaustaviti rad strojeva i uređaja (osobito kotlovske postrojenja);
- iznijeti na sigurno mjesto, ako je moguće, boce s plinom ili posude sa zapaljivim tekućinama;
- spriječiti nastanak panike prilikom izlaska iz radnih prostora.

Članak 67.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara čim sazna za požar, utvrđuje koje se sve mjere moraju poduzeti glede upotrebe sredstava i opreme za gašenje požara, evakuacije i spašavanja, traženja pomoći u slučaju ozlijeđenih osoba i sl. Također preuzima vođenje akcije gašenja požara do dolaska vatrogasne postrojbe.

Odgovorna osoba dužna je organizirati spašavanje vrijednosne opreme i sredstava ukoliko ista ne predstavlja opasnost po život i zdravlje radnika.

Kao voditelj akcije gašenja požara dužan je osigurati da se na mjesto požara donesu raspoloživi i odgovarajući aparati za gašenje te druga oprema koja se može koristiti za gašenje požara.

Prilikom akcije gašenja na mjestu požara smije se nalaziti samo potreban broj radnika.

Članak 68.

Nakon završetka akcije gašenja požara odgovorna osoba zajedno s voditeljem akcije gašenja dužna je:

na mjestu požara osigurati dežurstvo u potrebnom vremenskom trajanju radi sprječavanja ponovnog požara;

ako je požar ugašen tijekom noći, osigurati dežurstvo na mjestu požara do dana.

dežurnom, tijekom dežurstva, osigurati potrebnu vatrogasnu opremu i sredstva za gašenje požara.

potrebnu opremu i uređaje za gašenje požara potrebno je odmah dovesti u ispravno stanje i spremiti na za to određena mjesta.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 69.

Izmjene i dopune ovoga Pravilnika donose se na način propisan za njegovo donošenje.

Članak 70.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči Instituta.

Članak 71.

Ovim Pravilnikom stavlja se izvan snage Pravilnik o zaštiti od požara donijet 09. siječnja 1995. godine.

Predsjednik Upravnog vijeća

HRVATSKI GEOLOŠKI INSTITUT
1 ZAGREB - Sachsova 2

Dražen Vikić-Topić

Prof. dr. sc. Dražen Vikić-Topić, dipl. ing. kem.

Ovaj pravilnik objavljen je na oglasnoj ploči dana 18. 02. 2008. godine
i stupio je na snagu 27. 02. 2008. godine

Raynatelj

Josip Halamić

HRVATSKI GEOLOŠKI INSTITUT
1 ZAGREB - Sachsova 2

Dr. sc. Josip Halamić, dipl. ing. geol.

PRIVICI

BROJ APARATA ZA GAŠENJE POŽARA (S OBZIROM NA POVRŠINU I POŽARNO I POŽARNO OPTREĆENJE)

BROJ APARATA ZA GAŠENJE POŽARA PREMA VRSTAMA VOZILA

PLAN REDOVITIH PREGLEDA APARATA ZA GAŠENJE POŽARA

UPISNIK PERIODIČKOG PREGLEDA VATROGASNIH APARATA

UPISNIK KONTROLNOG PREGLEDA VATROGASNIH APARATA

UPISNIK ISPITIVANJA FUNKCIONALNOSTI SUSTAVA ZA DOJAVU POŽARA

PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA IZ ZAŠTITE OD POŽARA

**BROJ APARATA Z AGAŠENJE POŽARA S OBZIROM NA POVRŠINU I POŽARNO
OPTREĆENJE**

Površina građevine do (m ²)	Požarno opterećenje		
	nisko do 1 GJ/m ²	srednje 1 do 2 GJ/m ²	visoko preko 2 GJ/m ²
50	2	2	2
100	2	2	3
150	2	3	3
200	3	3	4
300	3	3	5
400	3	4	6
500	3	4	7
750	4	6	9
1000	5	7	12
2000	6	9	17
3000	7	12	22
4000	10	17	32
5000	12	22	42
6000	15	27	52
7000	17	32	62
8000	20	37	72
9000	22	42	82
10000	27	52	101

NAPOMENA:

jedinični aparat u predmetnom slučaju je prah 9 kg i u posebnim uvjetima CO₂ 5 kg.

BROJ APARATA ZA GAŠENJE POŽARA PREMA VRSTAMA VOZILA

Vrsta vozila	Vrsta i veličina aparata	Broj komada
Osobni automobili za javni prijevoz	prah ABC - 2 kg	1
Osobni automobili u vlasništvu pravnih osoba , obrtnika i tijela državne uprave koji služe u prijevozu za vlastite potrebe	prah ABC - 1 kg	1
Kombi vozila, vozila registrirana za više od 5 osoba i tramvajska motorna kola	prah ABC - 2 kg	1
Autobusi javnog gradskog prometa i kamioni do 2,5 t nosivosti	prah ABC - 3 kg	1
Međugradski autobusi i kamioni preko 2,5 t nosivosti	prah ABC - 6 kg	1
Kamioni s prikolicom i tegljači	prah ABC - 6 kg	2

PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA IZ ZAŠTITE OD POŽARA

1. OSNOVE GORENJA I GAŠENJA

2 sata

a) Osnovni pojmovi o gorenju

- podjela tvari s obzirom na gorivost
- agregatna stanja
- uvjeti potrebni za nastanak gorenja
- produkti gorenja
- temperature paljenja
- zrak (kisik)

b) Osnovni pojmovi o gašenju

- voda
- CO₂
- prah
- priručna sredstva
- mjere zaštite pri gašenju požara
- uporaba opreme i sredstava za gašenje

2. POŽARNE OPASNOSTI I MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

2 sata

- uzroci nastajanja požara
- uvjeti za širenje požara
- mjere zaštite kod držanja i rukovanja zapaljivim tekućinama i plinovima u stambenim objektima, preventivne mjere kod ložišta, električnih instalacija, grijaćih uređaja te evakuacija

3. OPREMA I SPRAVE ZA GAŠENJE

1 sat

- ručni aparati za gašenje požara i njihova primjena
- hidranti, hidrantska oprema i njihova primjena
- priručna sredstva i njihova primjena

4. GAŠENJE POŽARA U POSEBNIM UVJETIMA

1 sat

- na električnim instalacijama
- na zapaljivim tekućinama
- na loživim uređajima
- na motornim vozilima
- na zapaljenoj osobi

5. PRAKTIČNA VJEŽBA GAŠENJA POŽARA VATROGASNIM APARATIMA I HIDRANTIMA

2 sata

TEORIJSKI DIO .....

6 sati

PRAKTIČNI DIO .....

2 sata